

*Шанхай*, при устіе-то на Янъ-тсе-Кіангъ, *търговско пристанище на Китай*. Отъ търговѣж-тж съ изнасяніе му ся пада  $\frac{3}{5}$ , отъ търговѣж-тж съ внасяніе —  $\frac{2}{5}$ .

Освѣнъ тѣзи сж забелѣжителни: *Макао*, при устіе-то на Си-Кіангъ, *Викторія*, на о-въ *Хонконгъ*, въ устія-та на сжшж-тж рѣкж. Първія принадлежи на Португалци-тѣ, а вторія на Англичани-тѣ. \*)

**Манчжурія** — заема сѣверо-источнж-тж урвж на Источно-Азіатско-то бърдо отъ Хинганъ до р. Амуръ, и притокъ-тъ ѿ Усури, кои-то ѡ отдѣлятъ отъ русскж-тж имперіж. Главна-та рѣка е Сунгари. Страна-та е богата съ гори и звѣрове, кои-то ся цѣнжтъ по кожж-тж си; най много ся слави съ растеніе, извѣсно подъ име жень-шенъ (Виж. приб. нум. 8). — Манчжури-тѣ (2. мил.) не всички признаватъ върховнж-тж власть на китайскія императоръ.

**Монголія** — заема сѣвероисточнж-тж часть на Источно-Азіатско-то бърдо, дѣ-то ся простира пустиня Коби или Шамо. Монголія е най бѣдна часть на Китайскж-тж имперіж. Забелѣжително растеніе въ Монголіж е *ревень*, а забелѣжителни домашни животни: конѣ, брави, овци, кози; най много струва въ Монголіж камила-та. Това животно състави главнія имотъ на чергарско-то народонаселеніе. Монголи-тѣ (2 мил.) ся управляватъ отъ свои собствени старей и князове, едни — отъ свѣтски, други — отъ духовни. Живѣжтъ въ юрти.\*\*\*) Отъ юрти-тѣ сж забелѣжителни: *Уриа*, на единъ отъ притоци-тѣ на Селенгж, и *Маймачинъ*, село срѣщу русско-то — *Кяхта*, дѣ-то отдавна става размѣна на стоки между Руси-тѣ и Китайци-тѣ; главенъ предметъ на търговѣж е чай.

**Или** — заема сѣверо-западнж-тж часть на Источно-Азіатско-то бърдо, между руски-тѣ владѣнія, Тибетъ и Монголіж. Тѣй кѣто е прорѣзана отъ н. кѣмъ з. съ планинскж-тж веригж Тянь-Шанъ, то въ южнж-тж ѿ часть климатъ-тъ е по топлъ, отъ колко-то въ сѣвернж-тж; на южнж-тж урвж на Тянь-Шанъ ся срѣщатъ даже лозя. Какъ-то на сѣверни-тѣ, тѣй и на южни-тѣ си поли Тянь-Шанъ има много вулканически явленія: срѣща ся твърдѣ много сѣрж, нишаджръ, лава, пемза\*\*\*) и езера съ топлж водж. Между градове-тѣ най много сж забелѣжителни *Кашгаръ* и *Яркандъ*.

\*) *Викторія* е станала единъ отъ най важни-тѣ търговски градове най много затова, чи има широко, дълбоко и съ два срѣщуположни входа пристанище, кое-то позволява на мореплаватели-тѣ да ся ползватъ отъ него при сѣкж посокж на вѣтеръ-тъ. Този градъ е *Портофранко*.

\*\*) Юртъ — селище.

\*\*\*)) Пемза — легкъ вулканическій камѣкъ.